

ДОБРИ ЖОТЕВ МЪРТВИЯТ, КОЙТО ЖИВЕЕ

chitanka.info

Нечакана буря, в среднощ върхлетяла,
беснееше с огън и вой.
Не мигнал, зовях вездесъщия Дявол:
— Къде си? Жадувам покой!

Светкавица блесна, стъклата прижури,
и ето, от нея роден,
с коси разпилени от лудата буря,
Мефисто застана пред мен:
— Не викай ни мене, ни небесата,
макар и за глътка покой,
спокойно живее душата, когато
е спяла, приятелю мой!

Повторна светкавица в тъмното лумна.
Нощта просветля като ден.
И сетил как правите демонски думи
подкладоха сили у мен:

— Прости, Сатана, слабостта ми човешка,
надала пред страшното вик!
Измъчват ме размисли, размисли тежки
не ме изоставят ни миг.
Живее в живота ни нещо, което
е легнало в нашия път,
по-лошо от завист, от мъст, от нечестност,
от корист, от леност, от смърт.
Живее в живота ни нещо, което
в най-черния час е дошло.
Приятелю верен, разкрий ми лицето му,
разкрий ми голямото зло!

За трети път светна и гръм в тъмнината,
протътна нашир и надлъж
и тласнат от първия трус, Сатаната

политна към мен изведнъж.
Обви ме с ръце, ненадейно ме дръпна,
видях разжарен небосклон
и в същия миг се намерих изтръпнал
на тесния къщен балкон:
— Голямото зло? Ти къде е, кажи ми!
В дъжда, в небосвода студен?
Зад блясъка чист на прославено име?
В човешките мозъци? В мен?
Едно и различно, в заплетени дири
то губи се тука и там,
отвеки го диря и все го съзирам,
и зърнал го, все го не знам...

Голямото зло?... Не! Почакай! — И Дявола,
от дяволски бяс обладан,
пристъпи направо стихията бясна
с протегната каменна длан.
И както в преграда в дланта му се блъсна
тревожният нощен покой,
и сля се гласът му със устрема свъсен,
на вятъра с дивия вой:
— Движение вечно, безкрайно движение,
не спирало никога в път.
Постой! Укроти се! Стани неизменност!
Спри! Трябва ми твоята смърт!

Развихрен в просторите, вятърът мощен
умря умъртвен изведнъж.
Сред мъртвия въздух, непаднали още,
вковаха се капките дъжд.
Трептящите глобуси — пламък до пламък,
застинаха в блясък студен.
Навред из града като камък до камък —
човек до човек вцепенен.
А мълния бяла наред небесата,
тъй както бе стрелнала лъч,

увисна студено сама в пустотата,
скована в стремителен гърч.

Надвеси ме ужас. А Демона с поглед
смразения град проследи,
обгледа поред вкаменените хора
и бавно посочи един.
В очите му взрях се — единствено живи,
и сетих, попъпли ме хлад —
те гледаха с някаква леност щастлива
смъртта на умрелия свят.
Задърпах Мефисто с глава натезжала,
без дъх в премаялялата гръд:
— Не може да бъде! Щастлив? От това ли,
че стана животът на смърт?!
Но Демона спря ме намръщен: — Поете,
в смъртта не намира той смърт,
а каменна якост, с която навеки
стабилно споен е светът.
За него смъртта не е смърт, а живеене.
Защото, приятелю мой,
една неизменност е сигурност вечна
и нея намерил е той!

Погледнах здрачения профил на Дявола,
скованата в смърт далнина
и впих ненадейно ръка във ръката му:
— Живота върни, Сатана!
Върни на човека човешката стъпка,
с която върви през светът,
пусни го да сети най-новата тръпка,
да види най-новия път!

Мефисто усмихна се тъжно и рече:
— Ти искаш за оня там — ад —
промяната, тая несигурност вечна
във тоя променящ се свят.

Виж, както стои с душа ослепяла,
да трепне макар и листец,
прашинка ли литне, живот зажадняла,
и той ще изостри гледец.
В спокойния поглед ще лумне зъл ужас
и той с озверено лице,
дъха на живота — за него ненужен,
ще вкопчи в студени ръце.

Ще вкопчи! Натам, към посоки незнайни
краката защо да вървят,
когато посоките вече са знайни,
тъй както е знаен светът.
Ще вкопчи! За някакви истини скрити
главите защо да ламтят,
когато последната истина скрита
откриха последния път!
И ето, вървежът ще секва препречен,
от мъртва ръка прикован,
течащата мисъл ще става твърд глетчер,
сърцето — угаснал вулкан.
Голямото слънце на живата правда
ще смръзва във мъртъв закон,
крилатата вяра — в безкрила тирада,
победната радост — в канон.

Но пак недоволен, напрегнато, властно
той все ще следи за едно,
животът да бъде от ясен по-ясен,
тъй както $1 + 1$.
Животът да бъде статистика точна,
която най-точно, без спор,
с +, — и = навеки да сочи
единствено верния сбор.
Статистика точна... — И в миг Сатаната,
обзет от внезапна злина,
започна да драще със въглен в ръката

по сивата външна стена:

„Цитат + цитат + цитат + преписал
е = на мъдър трактат.
Проблем + проблем + проблем — мисъл
е = на тежък доклад.
Катедра + поза + име + нищо
е = на учен велик.
А фраза + фраза + фраза x 300
е = на роден език.
Куплет + куплет + куплет — дарба
е = на автор признат.
Човек + прилежност + труд + заплата
е = на бройка по щат.
«Не тъй» + «А как?» + «Ей тъй!» + «Да, ясно!»
е = на сложен диспут.
Бумажка + друга + 100 x 1000
е = на творчески труд.
Човек + човек + човек... — и Мефисто
отпусна ръка угнетен
и сякаш от някаква тежест притиснат,
замлъкна, подпрял се до мен: “

— Голямото зло? Ти кажи ми къде е!
В нощта? В полудивата степ?
В безсмъртната страст да родиш, да живееш?
В човешките сънища? В теб?
Търси го! — И той ме възви към площада. —
Търси го! — Под мъртвия дъжд
съгледах замръзнал, тъй както е крачил
нанякъде някакъв мъж!
В очите му взрях се — единствено живи.
Отново попъпли ме хлад —
те гледаха с някаква леност щастлива
смъртта на умрелия свят.

— Търси го! Търси! — Неподвижните хора

загледах един подир друг.
Все същия образ — до ъгъла горе
натам към пресечката, тук!

Останах без сили. Но ето че зърнах
в безброя човек вкаменен...
Да, той и във своята каменност мъртва
пак бе към живот устремен.
До него и втори, и трети, и пети:
— Най-сетне! Я виж, Сатана,
тревожни очи сред мъртвилото светят
и расне край тях светлина.
В мъртвилото трепна ръка и размърда
стотици ръце! Що мълчиш?
Мефисто, отнякъде полъх ме лъхна,
там хората тръгнаха, виж!

Улисан, не смогнах назад да погледна.
Потече умрелият дъжд.
Скованата мълния трепна, изчезна
и гръм изтреця изведнъж.
Вграденият вятър отприщен простена
и литна през грохот и вой.
Извърнах глава: — Сатана... — Но край мене
бе пусто, изчезнал бе той.

Затърсих с очи и видях в небесата
през мълнии, тътен и зрак
как Демона огнена грива размята,
понесен в стремителен бяг,
как Демона, влял се в самата стихия,
ликуваше в живата нощ,
той сам и светкавица страшна и сприя,
и устрем, и вяра, и мощ...

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.